

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Digitální učební materiál

Projekt: Digitální učební materiály ve škole, registrační číslo projektu CZ.1.07/1.5.00/34.0527

Příjemce: Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická, Husova 3, 371 60
České Budějovice

Název materiálu: Komunikace s klientem s mentálním postižením - pracovní list

Autor materiálu: PhDr. Yvetta Pužejová

Datum (období) vytvoření: 12. 12. 2012

Zařazení materiálu:

Šablona: Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT (III/2)

Tematická oblast: Sociální komunikace ve zdravotnictví

Sada: PS8

Číslo DUM: 21

Předmět, ročník:

Psychologie a komunikace, 3. roč.

Ověření materiálu ve výuce:

Datum ověření: 13. 5. 2013

Třída: ZDA 3.A

Ověřující učitel: Mgr. Ilona Bláhová

Popis způsobu použití materiálu ve výuce:

Pracovním listem je vhodné navázat na výklad daného tématu v předcházející hodině. Materiál využívá problémových a deduktivních úloh, se snahou o zapojení vlastních prožitků a osobních životních zkušeností žáků, což by mělo napomoci snazšímu pochopení a zapamatování si základních principů a zákonitostí z oblasti sociální psychologie. Pracovní list by měli žáci zpracovat nejprve samostatně a následně je vhodné provést obecný rozbor úloh a jejich řešení společně s učitelem (klíč). Žáci tak získají zpětnou vazbu, která jim poslouží ke kontrole vlastního zpracování. Pracovní listy mohou zachycovat osobní informace žáků, a proto by jim měly zůstat. Mohou tak sloužit i jako materiály k domácí přípravě.

Tento výukový materiál je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

PRACOVNÍ LIST

Název: Komunikace s klientem s mentálním postižením

Téma: Sociální komunikace ve zdravotnictví

Úkol č. 1

Mentálně handicapovaní se setkávají ve svém okolí často s nepochopením a netolerancí.

a) Zamyslete se a napište, co může být příčinou?

.....
.....

b) Napište, jakými slovy bývají mentálně handicapovaní laiky označováni?

Napište příslušný výraz a uveďte, zda se jedná o výraz lichotivý, neutrální nebo pejorativní (urážlivý)?

Výraz:

hodnocení:

Př. Blázen

.....
.....
.....
.....

c) Výrazy jakého charakteru jsou nejčastější?

.....

Úkol č. 2

Co by podle vašeho názoru přispělo ke zlepšení tolerance laické veřejnosti vůči mentálně handicapovaným?

.....
.....
.....
.....

Úkol č. 3

Najděte na internetu a uveďte příklad svépomocné skupiny rodičů dětí s mentálním postižením.

Stručně zaznamenejte, jakým aktivitám se tato skupina věnuje.

.....
.....
.....
.....

Úkol č. 4

Pro mentálně handicapované klienty je důležité, i v rámci ošetrovatelské péče, dodržovat určité stereotypní postupy (rituály).

a) Uveďte příklady, při kterých ošetrovatelských činnostech by se tato zásada mohla uplatnit?

.....
.....

b) Vyberte jednu z činností a napište, jak konkrétně by rituál mohl probíhat.

.....
.....
.....

.....
.....
Úkol č. 5

Chování mentálně handicapovaných má často výrazně expresivní charakter.

a) Co je to expresivní chování?.....

b) Uveďte konkrétní příklad takového chování:
.....

c) Jaký přínos může mít takové chování pro zdravotníka?
.....

Úkol č. 6.

Vysvětlete pojem „validace“. (Jako zdroj použijte odbornou literaturu nebo internet).
.....

Patří mezi takové chování?

a) Používání zdvořilých v komunikaci s mentálně postiženým? ano - ne

b) Snaha pomoci nalézt vhodné slovo, když si na něj klient nemůže vzpomenout? ano - ne

c) Vyrušování klienta z činnosti, které se právě věnuje? ano – ne

d) Manipulace klienta, která se používá v dobrém úmyslu? ano – ne

e) Automatické tykání klientovi ve snaze zdůvěrnit vzájemný vztah? ano - ne

Úkol č. 7

a) Uveďte příklady způsobu sebepoškozování klientů s mentálním handicapem:
.....
.....

b) Jaká opatření mohou snížit riziko sebepoškozování?
.....
.....
.....

Úkol č. 8

Která zařízení v našem regionu se věnují péči o mentálně handicapované. Uveďte název zařízení a napište jaké služby poskytuje?
.....
.....
.....
.....

Úkol č. 9

Jaká konkrétní literární či filmové díla se věnují problematice lidí s mentálním handicapem?
.....
.....
.....

PRACOVNÍ LIST - KLÍČ

Název: Komunikace s klientem s mentálním postižením

Téma: Sociální komunikace ve zdravotnictví

Úkol č. 1

Mentálně handicapovaní se setkávají ve svém okolí často s nepochopením a netolerancí.

a) Zamyslete se a napište, co může být příčinou?

Neznalost problematiky, netolerance k odlišnostem, nejistota v přístupu k handicapovaným lidem, nedostatečné sociální dovednosti...

b) Napište, jakými slovy bývají mentálně handicapovaní laicky označováni?

Napište příslušný výraz a uveďte, zda se jedná o výraz lichotivý, neutrální nebo pejorativní (urážlivý)?

Výraz: hodnocení:

Př. Blázen, šílenec, blb, idiot, mentál, blbeček apod. - pejorativní.

c) Výrazy jakého charakteru jsou nejčastější?

Učitel vede žáky k tomu, aby si uvědomili, že běžně užívané výrazy jsou urážlivého charakteru.

.....

Úkol č. 2

Co by podle vašeho názoru přispělo ke zlepšení tolerance laické veřejnosti vůči mentálně handicapovaným?

Učitel využije brainstorming. Př. Integrace od útlého věku, nácvik komunikativních dovedností, participace na programech pro lidi s handicapem

Úkol č. 3

Najděte na internetu a uveďte příklad svépomocné skupiny rodičů dětí s mentálním postižením

Př. OVEČKA - je obecně prospěšná společnost, jejímž účelem je prakticky pomoci rodinám dětí s Downovým syndromem a prosazovat integraci těchto dětí mezi lidi bez postižení (České Budějovice, Plachého ulice)

Úkol č. 4

Pro mentálně handicapované klienty je důležité, i v rámci ošetrovatelské péče, dodržovat určité stereotypní postupy (rituály).

a) Uveďte příklady, při kterých ošetrovatelských činnostech by se tato zásada mohla uplatnit?

Hygienická péče, stravování, stereotypní režim dne, vyšetření př. vizitě...

b) Vyberte jednu z činností a napište, jak konkrétně by rituál mohl probíhat.

Při podávání jídla zajistit stálé místo v jídelně, používat stejné pomůcky (celý příbor či pouze lžičky, dle potřeby pomoci s přípravou jídla -rozkrájet. Vložit lžičky do ruky, popřát dobrou chuť, eventuálně „dokrmit“ pacienta, zajistit hyg. péči po jídle...

Úkol č. 5

Chování mentálně handicapovaných má často výrazně expresivní charakter.

a) Co je to expresivní chování?

Chování, které odpovídá prožívání.

b) Uveďte konkrétní příklad takového chování:

Nemocný dává najevo negativní emoce, které prožívá – má vztek – rozbije hrnek

c) Jaký přínos může mít takové chování pro zdravotníka?

Zdravotník může dobře odhadnout psychický stav pacienta.

Úkol č. 6.

Vysvětlete pojem „validace“. (Jako zdroj použijte odbornou literaturu nebo internet).

Validace – uznání druhého člověka jako hodnotného

Patří mezi takové chování?

a) Používání zdrobnělin v komunikaci s mentálně postiženým? ano - **ne**

b) Snaha pomoci nalézt vhodné slovo, když si na něj klient nemůže vzpomenout? **ano** - ne

c) Vyrušování klienta z činnosti, které se právě věnuje? ano – **ne**

d) Manipulace klienta, která se používá v dobrém úmyslu? ano – **ne**

e) Automatické tykání klientovi ve snaze zdůvěrnit vzájemný vztah? ano - **ne**

Úkol č. 7

a) Uveďte příklady způsobu sebepoškozování klientů s mentálním handicapem:

Př. vytrhávání vlasů, úderu hlavou do zdi, požívání nejdých předmětů

b) Jaká opatření mohou snížit riziko sebepoškozování?

Klidná atmosféra na oddělení, sledování a dohled, přiměřená aktivizace, použití omezujících prostředků

Úkol č. 8

Která zařízení v našem regionu se věnují péči o mentálně handicapované. Uveďte název zařízení a napište, jaké služby poskytuje?

Př.: Domov Libnič a centrum sociálních služeb Empatie – ústav sociální péče, denní a týdenní stacionář

Úkol č. 9

Jaká konkrétní literární či filmové díla se věnují problematice lidí s mentálním handicapem?

Rain man, Lidský rozměr 21, Chci to zkusit